

Obiectivele Strategiei Naționale de Securitate americane: relațiile SUA-Mexic privind securitatea frontierelor și controlarea fluxurilor de imigranți

(The objectives of the American National Security Strategy: the relationships between USA and Mexico regarding the security of frontiers and controlling the flow of migrants)

Paul ȚAP

Abstract: *Economic development, military strength and diplomatic influence are not the only characteristics that measure state power. Others matter too and one of them is the capacity to achieve internal and external security objectives. The values, aims, policies and principles by which a state strives to fulfil its goals are encapsulated in the National Security Strategies. These are relevant documents because they promote directions, guidelines and strategies. National security objectives cannot be always reached individually but through inter-state cooperation. This article investigates the US National Security Strategy throughout the 2016-2020 Trump administration. It provides a comprehensive analysis of the principles, values and goals of the administration's aims. It outlines how the cooperation between the US and Mexico enhanced the border securitization and controlled the illegal migrant flows. The article uses document analysis and process tracing to explain the motivations behind the US-Mexico security measures and their impact on reducing the flow of migrants. The main findings show that states can reach easily their goals if they cooperate; the US-Mexico partnership is an appropriate example in that direction.*

Keywords: *The US, Mexico, strategy, migrants, border securitization, bilateral relations.*

Introducere

Conducătorii iscusiți și statele puternice au încercat să identifice cele mai eficiente strategii pentru atingerea obiectivelor urmărite. Indiferent de idealul urmărit, o strategie de calitate a făcut diferența dintre învingători și învinși, iar aceasta a oferit superioritate utilizatorului¹.

Există multe studii care se axează pe studierea strategiilor, mai ales pe Strategiile Naționale de Securitate (SNS) ale statelor. Unele analizează SNS a Rusiei, Australiei, Regatului Unit sau Olandei², pe când altele modul în care statele nordice își conturează interesele strategice de securitate³. SNS ale SUA au fost analizate într-o manieră extinsă de către cercetători. Aceste analize se concentrează fie pe diferite dimensiuni sau sectoare⁴, fie realizează comparații cu SNS ale altor state (ex. China, Rusia)⁵ sau organizații transnaționale (ex. UE)⁶.

Studierea SNS ale statelor s-a bucurat de suficientă notorietate în mediile academice. Motivul principal care explică acest interes este reprezentat de faptul că mulți cercetători urmăresc să studieze modul în care actorii statali sau non-statali își conturează interesele de securitate, interne și externe, dar și mijloacele prin care le pot atinge.

Acest articol analizează SNS a SUA promovată de administrația Trump. Analiza pune un accent specific pe valorile, principiile, structura, principalele sectoare și dimensiunile abordate de strategie. De asemenea, studiul investighează relațiile SUA-Mexic referitoare la măsurile de asigurare a securității granițelor și a controlării fluxurilor de imigranți. Aceste elemente se află în strânsă legătură cu Pilonul I al SNS a SUA, care vorbește despre asigurarea protecției poporului și a teritoriului american. Articolul utilizează analiza de document pentru studierea particularităților și caracteristicilor SNS a SUA. Studiul utilizează două tipuri de date, și anume primare (documentul SNS a SUA) și secundare (preluate din literatura existentă sau surse online). Analiza relațiilor SUA-Mexic este realizată prin utilizarea preponderentă a surselor online. Studiul dorește să completeze un gol în cadrul literaturii existente și să devină o lucrare de interes pentru cei pasionați de asemenea problematici. SUA este una dintre cele mai mari puteri ale lumii, iar relațiile cu Mexicul se bucură de o lungă tradiție istorică. Cu toate acestea, există puține studii care analizează modul în care cooperarea dintre cele două state s-a îndreptat înspre controlarea fluxurilor de imigranți și sporirea securității granițelor în timpul administrației Trump. Cei mai mulți imigranți ilegali din SUA provin din Mexic, iar una dintre promisiunile administrației Trump este reprezentată de dorința de a asigura securitatea propriilor cetățeni și de a controla migrația ilegală. Relevanța cercetării este reprezentată de faptul că nu există multe studii care să analizeze SNS a SUA promovată de Trump, dar și modul în care principiile acesteia sunt oglindite în relația cu Mexicul privind securitatea granițelor.

Articolul cuprinde patru secțiuni cărora li se adaugă concluziile. Următoarea secțiune prezintă conceptul de strategie, SNS și realizează o revizuire a literaturii asupra studiilor care s-au concentrat pe analiza SNS ale SUA din diferite administrații. A doua secțiune este cea metodologică, iar a treia analizează SNS a SUA promovată de Trump. A patra secțiune este dedicată relațiilor SUA-Mexic, iar concluziile rezumă conținutul general al lucrării și propun noi direcții de cercetare.

Strategia: origini și evoluții

Strategiile au influențat într-o manieră decisivă evoluția umanității, iar acestea au izvorât din nevoia oamenilor de a-și învinge dușmanii⁷. Strategiile se bazează pe un echilibru între înțelepciune, știință și meșteșug și deseori sunt privite drept o activitate complexă, non-lineară, multidimensională, violentă și competitivă⁸. Termenul de strategie provine din grecesul *strategos*, care înseamnă general. Cu toate că originea etimologică a strategiei este atribuită grecilor, aceștia utilizau expresia *strategon sophia* (înțelepciunea generalului) pentru a se referi la strategie, și nu conceptul de *strategos*⁹. Originea strategiei este antică și de-a lungul istoriei au existat multiple personalități care au expus beneficiile acesteia prin lucrările lor. De exemplu, Sun Tzu promova strategiile care prin utilizarea minimă a forței să producă un impact mare¹⁰, sau Carl von Clausewitz, ce susținea necesitatea creionării unei strategii în care să păstrezi un nivel ridicat de forță, atât la modul general, cât și în momentele decisive¹¹. Alături de aceștia, B. H. Liddell Hart susținea faptul că preludiul oricărei victorii militare constă în dislocarea echilibrului fizic și psihic al adversarului¹².

Strategia este un concept care de cele mai multe ori a fost asociat cu dimensiunea politico-militară. Aceasta poate fi definită drept „utilizarea forței și a amenințării forței cu scopul de a atinge anumite idealuri politice”¹³ sau „arta utilizării forței militare împotriva dușmanilor cu scopul de a realiza o serie de obiective politice”¹⁴. În plus, strategia este definită drept puntea care leagă lumea politică de cea militară, aceasta fiind considerată atât o artă practică, cât și o știință aplicată¹⁵.

Odată cu trecerea timpului, conceptul de strategie a început să fie aplicat și în alte domenii, nu numai în cele politice și militare. Astfel, într-o manieră generală, strategia „include procesul de stabilire a obiectivelor, elaborarea conceptelor și calcularea riscurilor și beneficiilor angrenării resurselor disponibile în acțiuni direcționate către crearea unui mediu mai favorabil”¹⁶. Dintr-o perspectivă corporatistă, strategia reprezintă „modul în care echipa își percepe propria locație într-un anumit mediu, dar și modul în care firma interacționează cu acel mediu (...) Strategia există în mintea unui lider și este întruhipată în activitățile și rutinele unei firme”¹⁷. În plus, „în business, la fel ca și pe câmpul de luptă, obiectivul strategiei este acela de a aduce condițiile cele mai favorabile celui ce o utilizează, judecând precis momentul de a ataca sau a se retrage”¹⁸.

SNS: definiții și obiective. Dintr-o perspectivă generală, SNS reprezintă „planul unei națiuni de a coordona utilizarea tuturor instrumentelor puterii de stat, militare sau non-militare,

cu scopul de a atinge o serie de obiective care definesc interesul național”¹⁹. O altă perspectivă definește SNS drept o artă prin care puterile politice, militare și economice ale statului sunt canalizate înspre atingerea intereselor naționale ale statului²⁰. SNS sunt de două tipuri: 1) implicite (care rezultă din interacțiunile statului cu mediul de securitate) și 2) explicite (documentele oficiale)²¹. De asemenea, există două perspective care evidențiază cum sunt construite SNS. Prima este cea tradițională, care se concentrează pe combaterea amenințărilor militare, iar cea de-a doua este mai extinsă și este specifică perioadei post Război Rece. Aceasta abordează construirea SNS prin abordarea multiplelor amenințări securitare care și-au făcut simțite prezența după anul 1991 (ex. amenințări climaterice, tehnologice, societale, energetice, teroriste etc.)²².

SNS de succes asigură comunicarea unei viziuni strategice a mediului actual și viitor de securitate, valorile națiunii, o analiză comprehensivă a unei game variate de amenințări, politicile și strategiile guvernului față de securitatea națională, obiectivele prioritare de securitate, bugetul, planificarea și organizarea responsabilităților necesare implementării SNS²³.

Pe scurt, SNS au apărut din necesitatea statelor de a-și atinge obiectivele naționale de securitate internă și externă, iar acestea implică utilizarea eficientă a resurselor statului, adoptându-se permanent la particularitățile și evoluțiile contextelor strategice²⁴.

Continuitatea și șabloanele repetitive ale SNS ale SUA. Începând cu anul 1987, fiecare SNS a SUA a avut la bază trei principii fundamentale: 1) furnizarea unei apărări comune, 2) promovarea bunăstării generale și 3) securizarea „binecuvântărilor libertății”²⁵. Președintele Reagan susținea îngrădirea expansiunii URSS, Bush I menținerea leadershipului american și gestionarea noilor amenințări, Clinton interdependența, globalizarea și menținerea primordialismului american, Bush II lupta împotriva terorismului internațional, iar Obama reconstruirea puterii și influenței americane, multilateralismul și leadershipul puternic și susținut²⁶.

Dincolo de acest șablon repetitiv, se observă o serie de similarități între SNS ale lui Bush II și Obama din perspectiva principalelor amenințări securitare la adresa SUA. Atentatele din 11/9 au evidențiat încrucișarea radicalismului și a tehnologiei și au identificat terorismul internațional ca fiind principalul pericol la adresa securității americane²⁷. Cu toate acestea, Obama a pus un accent specific și pe amenințările venite din zona crizelor economice globale, a securității climaterice sau a pandemiilor, a rezervelor de mâncare internaționale și a necesității

creării unei ordini mondiale bazate pe leadershipul american²⁸. Acesta a evidențiat diplomația, utilizarea forței și a aliaților și încheierea acordurilor comerciale ca fiind principalele mecanisme de atingere a obiectivelor naționale de securitate²⁹.

SNS promovată de Trump se bazează pe elementele menționate anterior, dar cu toate acestea, există anumite principii contradictorii față de cele ale strategiilor precedente, mai precis în direcția liberalismului internațional³⁰. Printre acestea putem enumera importanța acordată naționalismului, tendințele protecționiste și izolaționiste sau promovarea unei noi ere geopolitice guvernată de valorile realismului pricipial³¹. Trump a moștenit o continuitate a SNS, fiind presat de necesitatea de adaptare la o lume în schimbare și cu toate că ultima SNS americană aduce o serie de schimbări și promovează anumite direcții diferite de strategiile predecesoare, este greu de imaginat un scenariu în care SUA nu ar include trioul pace-prosperitate-libertate în SNS a acesteia³².

Metodologie și date

Acest articol utilizează drept metodologie de cercetare analiza de document. Există două motive pentru care am ales această metodologie pentru a analiza SNS a SUA promovată de Trump. Primul este marcat de importanța pe care o are SUA la nivel global și de aceea este important să analizăm modul în care una dintre cele mai mari puteri ale lumii își creionează SNS. Al doilea motiv este susținut de faptul că Trump pare să se abadă de la direcțiile urmate de predecesorii acestuia, mai ales din perspectiva modului în care este portretizat mediul internațional de securitate și locul pe care ar trebui să-l ocupe SUA în lume. Analiza de document este o metodologie potrivită pentru analizarea elementelor enunțate anterior deoarece odată ce este aplicată sistematic pe un document, poate surprinde particularitățile și elementele de interes pentru cercetător.

Analiza de document reprezintă o procedură sistematică, necesară pentru examinarea și evaluarea documentelor. La fel ca și în cazul altor metodologii analitice de cercetare calitativă, analiza de document necesită ca datele să fie examinate și interpretate cu scopul de a produce și dezvolta cunoaștere empirică³³. Din perspectiva “cost-beneficiu” analiza de document este o alegere potrivită pentru a produce dovezi empirice. Aceasta este o metodă eficientă deoarece nu se bazează pe colectarea datelor, ci pe selecția acestora. Un alt beneficiu al acestei metodologii este marcat de disponibilitatea datelor, majoritatea documentelor oficiale publice existând pe

internet. Cu toate acestea, există și o serie de limitări ale acestei metodologii. Printre acestea putem enumera insuficiența informațiilor necesare realizării unei lucrări științifice sau faptul că analiza de document ar putea produce materiale lipsite de obiectivism, autorul concentrându-se doar pe acele elemente de interes pentru acesta³⁴.

Analiza utilizează două tipuri de date: 1) primare (documentul oficial al SNS a SUA) și 2) secundare (extrase din presă sau literatura existentă). Motivul pentru care analiza utilizează și date secundare este reprezentat de faptul că aceasta cuprinde un cadru teoretic, dar și o componentă practică, și anume, evidențierea modului în care valorile și principiile SNS americane sunt oglindite în relația cu Mexicul. Elementele analizate sunt măsurile de securizare a granițelor SUA-Mexic, dar și stoparea migrației ilegale. Situația ambelor elemente analizate o să fie creionată cu ajutorul analizării datelor deja existente în literatură sau în presă.

SNS a SUA promovată de administrația Trump

SNS a SUA are 55 de pagini și conține o introducere, patru piloni, o secțiune dedicată strategiilor SUA pe diferite contexte regionale și concluziile. Introducerea evidențiază scopul, valorile și idealurile SNS, iar cei patru piloni portretizează principalele amenințări de securitate interne și externe ale SUA combinate cu direcțiile pe care autoritățile americane trebuie să le urmeze pentru a-și atinge obiectivele. Secțiunea dedicată strategiilor pe contexte regionale prezintă interesele geostrategice ale SUA și promovează diferite modalități prin care aceasta le-ar putea atinge. Concluziile reiau obiectivele principale ale actualei administrații și portretizează ideea conform căreia adevărata putere a SUA este dată de cetățenii americani. SNS a SUA are un caracter descriptiv deoarece se bazează în principal pe înșiruirea unui set de obiective, practici și interese primordiale pentru actuala administrație, dar cu toate acestea este o strategie complexă care integrează toate sectoarele securității internaționale.

Analiza SNS a SUA. Încă din introducere, SNS a SUA susține faptul că „punerea Americii pe primul loc este datoria Guvernului nostru și baza leadershipului SUA în lume”³⁵. De asemenea, 1) protejarea poporului american, asigurarea securității internaționale și teritoriale și protejarea stilului de viață american; 2) promovarea prosperității americane; 3) prezervarea păcii prin forță și 4) promovarea influenței americane sunt întruchipate drept principalele interese naționale de securitate care sunt analizate în cadrul celor patru piloni. Introducerea SNS face apel la anumite evenimente istorice (ex. Războiul Civil care a pus capăt sclaviei și a promovat

egalitatea, cele Două Războaie Mondiale, Războiul din Vietnam) pentru a marca momentele critice depășite de SUA cu scopul de a ajunge o mare putere a lumii și o apărătoare a democrației și a libertății. Tot în introducere este menționat faptul că „prima datorie a Guvernului este de a servi interesele cetățenilor, aceasta reprezentând o condiție necesară pentru protejarea celorlate patru interese naționale”³⁶.

Pilonul I al SNS debutează prin a marca faptul că „o să ne apărăm țara, o să protejăm comunitățile noastre și vom pune siguranța poporului american pe primul loc”³⁷. După afirmarea angajamentului de a proteja poporul, teritoriul și stilul de viață american sunt identificate principalele amenințări externe la adresa SUA. Printre acestea putem enumera Coreea de Nord, Iranul, grupările jihadiste (ex. al-Qaeda, ISIS) și grupările de criminalitate transfrontalieră. Alături de acestea sunt menționate obiectivele de apărare ale SUA, și anume, granițele statale, teritoriul, sistemul democratic, politic, economic și infrastructura critică³⁸. Alături de reliefaarea amenințărilor externe la adresa SUA, documentul menționează modalitățile prin care se poate realiza combaterea și eliminarea acestora. Direcțiile de combatere a amenințărilor externe variază de la apărarea împotriva pericolelor nucleare, biologice sau a pandemiilor și până la combaterea terorismului, întărirea securității cibernetice, securitizarea granițelor, eliminarea criminalității transfrontaliere și stoparea migrației ilegale.

Pilonul II al SNS evidențiază încă de la început ideea conform căreia „securitatea economică echivalează cu securitatea națională”³⁹, promovând bunăstarea cetățenilor și exportarea valorilor americane. De asemenea, se evidențiază faptul că „încă de acum 70 de ani am lucrat cu aliații noștri pentru a crea un sistem economic internațional înrădăcinat în principiile americane ale reciprocității și pieței libere care să servească interesele economice și de securitate”⁴⁰. Pilonul II susține că „o economie puternică protejează poporul american, sprijină stilul de viață și susține puterea americană (...) o economie puternică susține o forță militară pe măsură ce ajută la protejarea teritoriului american”⁴¹, marcându-se complementaritatea dintre dimensiunea militară și economică. Administrația Trump marchează faptul că restituirea încrederii poporului în sistemul economic american, care s-a degradat în timpul ultimelor administrații, reprezintă una dintre principalele motive pentru care SUA trebuie să lupte pentru revitalizarea economiei⁴². SNS propune o strategie economică prin care să se stimuleze producția internă, inovațiile tehnologice, protejarea mediului înconjurător și, totodată, o strategie de care să beneficieze cetățenii americani, dar care să promoveze pacea și securitatea

internațională⁴³. Pilonul III portretizează principalele amenințări care ar putea aduce prejudicii atât SUA, cât și securității și stabilității globale în ansamblu. Ideea promovată încă de la început este aceea că președintele Trump își ia angajamentul că atât timp cât va fi în funcție, instituțiile care se ocupă de combaterea amenințărilor interne și externe nu vor duce lipsă de echipamentele, finanțările și resursele necesare îndeplinirii obiectivelor urmărite⁴⁴. În continuarea acestei idei, este menționat faptul că istoria lumii este caracterizată de o luptă continuă pentru putere și sunt prezentate trei mari seturi de amenințări globale: 1) puterile revizioniste (China și Rusia), 2) statele care se opun normelor internaționale (Coreea de Nord și Iranul – *rogue states*) și 3) terorismul jihadist⁴⁵. Din perspectiva SNS, statele și organizațiile regăsite în principalele amenințări menționate precedent luptă pentru sporirea arsenalelor militare, economice, politice, tehnologice și informaționale cu scopul de a schimba balanțele de putere regionale în favoarea lor și a remodela lumea în funcție de alte valori care sunt antitetice cu cele promovate de SUA și aliații acestora. SNS promovează reînnoirea avantajelor competitive ale SUA, a capacităților militare și menținerea leadershipului american⁴⁶. Pilonul IV este dedicat mijloacelor și motivelor pentru care SUA trebuie să-și promoveze influența în lume. Încă de la început, este reliefată susținerea SUA față de respectarea drepturilor și a demnității umane, iar citatul de debut reliefează faptul că „deasupra tuturor, noi (statul american) valorificăm demnitatea fiecărei persoane, protejăm drepturile fiecărui individ și împărtășim speranța fiecărui suflet care trăiește în libertate. Aceștia suntem noi”⁴⁷. Prin această secțiune se promovează ideea conform căreia politicile și idealurile americane au influențat pacea și prosperitatea globală și au susținut dezvoltarea unei societăți de succes. În plus, se amintește faptul că indivizii și națiunile lumii admiră societatea și valorile promovate de americani, iar SUA este dispusă să concretizeze noi parteneriate cu acele state care îmbrățișează valorile americane. Impunerea principiilor americane nu reprezintă interes pentru administrația americană, de aceea reciprocitatea reprezintă unul dintre elementele de bază ale acestui pilon.

SNS a SUA pe contexte regionale se concentrează pe evidențierea direcțiilor strategice ale SUA care trebuie aplicate în diferite regiuni. Această secțiune vizează șase regiuni principale: 1) Indo-Pacific, 2) Continentul European, 3) Orientul Mijlociu, 4) Asia Centrală și de Sud, 5) Statele din emisfera vestică și 6) Continentul African. Interesele americane în aceste regiuni se îmbină cu cele expuse în cei patru piloni, iar mijloacele de atingere a acestora sunt influențate de relațiile pe care SUA le are cu statele din regiunile respective. Astfel, se pot observa trei abordări

principale a modului în care SUA trebuie să-și organizeze acțiunile în vederea atingerii obiectivelor strategice. Prima abordare vizează întărirea parteneriatelor deja existente, dar și crearea altora noi. Această abordare se aplică tuturor zonelor geografice și susține întărirea relațiilor dintre SUA și statele care îi împărtășesc valorile și idealurile (ex. statele europene, cele din emisfera vestică sau statele democratice din Asia, Africa sau Orientul Mijlociu). De asemenea, formarea noilor parteneriate cu alte state care tind să îmbrățișeze valorile americane reprezintă un alt obiectiv strategic al SUA. A doua abordare se referă la eliminarea amenințărilor regionale care ar putea afecta influența americană sau chiar securitatea internă și externă a SUA. Această abordare cuprinde cooperarea cu statele din Orientul Mijlociu pentru eliminarea rețelelor teroriste, cooperarea cu Japonia sau Coreea de Sud pentru supravegherea și controlarea acțiunilor Coreei de Nord sau cooperarea cu statele europene în direcția combaterii criminalității transfrontaliere sau a altor pericole internaționale. Cea de-a treia abordare vizează implicarea SUA în ceea ce privește sprijinirea statelor în curs de dezvoltare cu scopul de a elimina sărăcia, corupția și de a susține integrarea acestora în sistemele economice mondiale. Toate aceste obiective se îmbină eficient cu creionarea, consolidarea și îmbunătățirea acordurilor și tratatelor internaționale care să asigure atingerea interesului american, dar care să satisfacă și părțile semnatare (ex. acorduri comerciale)⁴⁸. Concluziile SNS susțin faptul că obiectivul fundamental al noii administrații este acela de a „stabili o direcție strategică pozitivă pentru SUA care să se bazeze pe reafirmarea avantajelor pe care SUA le are la nivel internațional, dar și pe construirea noilor forțe”⁴⁹, dar și că cetățenii americani pot fi siguri că securitatea și prosperitatea acestora va fi plasată întotdeauna pe primul loc. De asemenea, concluziile afirmă că SNS a SUA este ghidată de principiile realismului principial și că adevărata putere a SUA este oferită de poporul american⁵⁰.

Relațiile SUA-Mexic: cooperarea privind obiectivele de securitate

Între SUA și Mexic există o multitudine de acorduri, parteneriate și strategii care au drept principal scop acela de a asigura atingerea obiectivelor interne și externe ale celor două state (ex. economice, comerciale, energetice, securitare, etc.)⁵¹. Cei 2000 de kilometri de graniță comună combinați cu interesele de securitate ale celor două state reprezintă o caracteristică fundamentală pentru consolidarea cooperării dintre cei doi actori. În plus, indiferent de potențialul celor două state, acestea nu își pot atinge idealurile numai în măsura în care cooperează⁵².

Cooperarea SUA-Mexic se bazează încă din anii '80 pe principiul securității împărtășite, dar și pe o viziune comună de combatere a infracționalității. Începând cu anul 2007, inițiativa Merida promovează întărirea și instituționalizarea cooperării bilaterale de securitate, iar valorile promovate în direcția atingerii acestor obiective se bazează pe responsabilitatea împărtășită și pe înțelegerea faptului că prin cooperare, amenințările securitare pot fi neutralizate. Piatra de temelie a acestei inițiative e reprezentată de eliminarea criminalității transfrontaliere fiind pus un accent specific pe spălarea de bani, traficul de droguri, arme sau persoane și controlarea imigrației ilegale. Cu scopul atingerii acestor obiective au fost create grupuri de lucru comune, dar și diferite mecanisme de aliniere a politicilor de combatere a amenințărilor securitare. Schimbul de bune practici, pregătirea comună a forțelor polițienești și întărirea cooperării dintre organismele de securitate reprezintă alte principii promovate de inițiativa Merida⁵³.

Securitatea granițelor: interesele SUA-Mexic. Securitatea granițelor și controlarea fluxurilor de imigranți iligali au fost abordate frecvent în discursurile președintelui Trump. Unele dintre măsurile de securitate vamală promovate de administrația Trump au fost privite cu scepticism sau au fost catalogate de mexicani drept fiind mult prea drastice⁵⁴. Măsurile drastice promovate de administrația Trump pot fi justificate de dorința acestuia de a respecta unul dintre obiectivele principale ale SNS a SUA și anume asigurarea securității cetățenilor americani. De asemenea, Mexicul nu-și poate atinge obiectivele de securitate vamală și nu poate neutraliza criminalitatea transfrontalieră fără sprijinul SUA și de aceea oricât de drastice ar putea părea anumite măsuri, acestea sunt necesare pentru atingerea obiectivelor celor două părți. Interesele de securitate ale Mexicului sunt legate de: 1) reducerea nivelului de violență letală / non-letală cu impact puternic la adresa populației, 2) îmbunătățirea capacității de acțiune în dimensiunea juridică și legislativă, 3) demonstrarea faptului că Mexicul este un partener fiabil și de încredere al SUA în ceea ce privește asigurarea securității granițelor și controlarea fluxurilor de imigranți⁵⁵. De cealaltă parte, SUA urmărește securitatea granițelor, controlarea fluxurilor de imigranți și dezvoltarea politicilor eficiente de eliminarea a traficului de droguri⁵⁶. Prin urmare, în ceea ce privește dimensiunea securității vamale și controlarea fluxurilor de imigranți se poate observa o similaritate între interesele celor două părți.

Migrația ilegală, măsurile de securitate a granițelor și rezultatele acestora. Din 1994, SUA a promovat o serie politici de descurajare prin care s-a urmărit prevenirea migrației ilegale (ex. deportările masive, sporirea securității fizice sau a numărului de arestări)⁵⁷. De asemenea,

discursurile politice americane au asociat imaginea imigrației cu cea a riscului, în special după 9/11 când terorismul a fost frecvent asociat cu nevoia de întărire a securității granițelor și a controlării fluxurilor de imigranți⁵⁸.

Mexicul reprezintă cea mai mare sursă de imigranți pentru SUA, iar din cei aproximativ 11,6 milioane de imigranți mexicani, 43% dintre ei au ajuns în SUA prin mijloace ilegale. Administrația Trump a pomovat o serie de măsuri sporite de securitate a granițelor și de îmbunătățire a politicilor de deportare. În timpul mandatului Trump se poate observa o scădere considerabilă a imigranților ilegali. În 2017 numărul acestora a ajuns la 4,9 milioane, față de 6,9 milioane în 2007⁵⁹. Printre măsurile sporite de securitate a granițelor promovate de administrația Trump putem menționa: 1) construirea unui zid de-a lungul graniței cu Mexicul cu scopul de a stopa imigrația ilegală și de a spori securitatea SUA, 2) sporirea inițiativelor de deportare și detenție, 3) sporirea personalului care să asigure securitate granițelor și a punctelor de frontieră, 4) înființarea unor noi departamente care să investigheze criminalitatea transfrontalieră și să sporească securitate granițelor, 5) tratarea cererilor de acordare a azilului politic fără să se permită accesul în SUA a solicitanților până la decizia finală sau 6) sporirea cooperării cu guvernele regionale și implicarea activă a acestora față de controlarea imigranților din propriile state⁶⁰.

În plus, merită menționat faptul că măsurile adoptate de SUA s-au dovedit, în mare parte, a fi eficiente⁶¹. În anul 2019 au avut loc 977.000 de rețineri a imigranților care doreau să treacă granița în SUA și 851.000 care doreau să intre în SUA prin diferite porturi. De asemenea, tot în 2019, 76.000 de minori fără însoțitori au încercat să intre în SUA, aceștia fiind reținuți de către autorități.⁶² De asemenea, Mexicul a fost de acord cu cererile SUA de a trimite Garda Națională la granița cu SUA pentru a contribui activ la securitatea punctelor de frontieră, dar și la anihilarea rețelelor de contrabandă și de criminalitate organizată⁶³. Președintele Trump și-a exprimat aprecierea pentru implicarea Mexicului și a guvernelor regionale față de sporirea securității granițelor și stoparea imigrației ilegale⁶⁴. Acesta a declarat că principalul motiv pentru sporirea măsurilor de securitate vamală și eficientizarea legislației care privește imigrația ilegală este reprezentat de dorința de a proteja cetățenii americani⁶⁵. În plus, scăderea traficului de frontieră și combaterea imigrației ilegale ar putea să fie privite drept o serie de succese ale președintelui Trump, care ar putea să-l ajute în alegerile prezidențiale următoare sau să fie luate drept exemplu de succesorii acestuia⁶⁶.

Concluzii

Acest articol a prezentat valorile și obiectivele SNS a SUA promovate de administrația Trump și a analizat impactul pe care l-a produs cooperarea SUA-Mexic în ceea ce privește sporirea securității granițelor și controlarea fluxurilor de imigranți. SUA reprezintă una dintre cele mai mari puteri de pe glob, iar valorile, principiile și obiectivele promovate prin intermediul SNS influențează nu numai dinamicile interne și externe ale SUA, ci și mediul global de securitate în ansamblu. Articolului evidențiază faptul că SNS a SUA este foarte complexă, include principalele dimensiuni de analiză, și totodată este o strategie de actualitate care promovează o serie de principii, norme și valori a căror aplicare ar putea oferi garanții de securitate SUA și aliaților săi. Cu toate că este o strategie mare, ce cuprinde multiple sectoare de analiză, SNS promovată de administrația Trump se bazează pe un număr relativ redus de principii. Printre acestea, combaterea terorismului și eliminarea influențelor statelor revizioniste, promovarea influenței americane, revitalizarea economiei SUA, îmbunătățirea parteneriatelor existente și crearea altora noi sau protejarea cetățenilor americani, sunt menționate ca fiind printre cele mai importante. De asemenea, plasarea SUA pe primul loc și sprijinirea statelor care doresc să împărtășească valorile americane reprezintă alte principii de bază ale SNS americane.

Din perspectiva relației SUA-Mexic se poate afirma că cele două state împărtășesc multiple interese și obiective comune, iar securitatea granițelor și controlarea fluxurilor de imigranți reprezintă două dintre ele. Măsurile promovate de administrația Trump față de elementele menționate anterior s-au dovedit a fi eficiente, iar Mexicul s-a implicat activ în ceea ce privește sporirea securității granițelor și a controlului imigrației ilegale. Motivațiile care au stat la baza măsurilor SUA de îmbunătățire a securității granițelor sunt portretizate în cadrul Pilonului I al SNS, iar toate acele acțiuni au fost îndreptate înspre asigurarea securității poporului american.

Acest articol a reliefat două rezultate principale. Primul conturează ideea conform căreia actuala SNS a SUA este construită în raport cu realitățile dinamicilor de pe scena internațională, iar respectarea principiilor expuse de aceasta ar putea satisface interesele de securitate ale SUA. Al doilea rezultat demonstrează faptul că o cooperare accentuată dintre două sau mai multe entități reprezintă una dintre soluțiile optime de atingere a idealurilor comune. În cazul nostru, întărirea cooperării SUA-Mexic cu privire la sporirea securității granițelor și a controlării fluxurilor de imigranți a produs efecte benefice pentru ambele părți. Astfel, rezultă faptul că

dorința și disponibilitatea de a coopera sporește șansele ca obiectivele comune de securitate să fie atinse.

Din perspectiva datelor și informațiilor utilizate acest articol nu a întrunit limitări majore. Analiza de document se aplică documentelor deja existente, iar informațiile de interes pentru cercetător se regăsesc în cadrul acestora. În plus, majoritatea SNS sunt publicate online, iar acest aspect facilitează procesul de identificare a documentelor relevante pentru analiză. Din perspectiva studiului de caz, există multiple strategii, declarații sau planuri care evidențiază măsurile aplicate pentru sporirea securității granițelor și a fluxurilor de imigranți, dar și a rezultatelor generate de a aceste măsuri. Cu toate acestea, majoritatea informațiilor calitative și relevante pentru scopul articolului se găsesc cu precădere în limba engleză, iar acest aspect reprezintă o limitare pentru persoanele pasionate de asemenea problematici dar care nu vorbesc limba engleză. Prin urmare, obiectivul acestui studiu este acela de a completa un gol în cadrul literaturii existente și de a produce un material relevant pentru persoanele pasionate de asemenea subiecte sau pentru specialiștii din domeniu.

Pornindu-se de la subiectul articolului se pot realiza multiple alte cercetări. Printre acestea se poate analiza modul în care unele măsuri promovate de actuala administrație americană ar putea fi contrare cu respectarea drepturilor omului (ex. construirea zidului sau sporirea arestărilor). De asemenea, s-ar putea analiza relațiile SUA cu alte state și pe alți piloni ai SNS, dar și modul în care peisajul terorismului internațional s-a schimbat odată cu publicarea noii SNS și cu implementarea măsurilor promovate de aceasta. În plus, se pot realiza analize comparative între SNS a SUA promovată de administrația Trump și alte state, aceasta fiind o altă direcție posibilă de cercetare⁶⁷.

Note:

¹ Beatrice Heuser, *The Evolution of Strategy. Thinking War from Antiquity to the Present*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.

² Katri Pynnöniemi, "Russia's National Security Strategy: Analysis of Conceptual Evolution", *The Journal of Slavic Military Studies*, vol. 31, nr. 2, 2018, pp. 240–256; Peter Layton, "An Australian National Security Strategy Competing Conceptual Approaches", *Security Challenges*, vol. 8, nr. 3, 2012, pp. 103-120; Sharon L. Caudle, Stephan de Spiegeleire, "A New Generation of National Security Strategies: Early Findings from the Netherlands and the United Kingdom", *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, vol. 7, nr. 1, 2010, pp. 1-21.

³ Iver B. Neumann, Henrikki Heikka, "Grand Strategy, Strategic Culture, Practice The Social Roots of Nordic Defence", *Cooperation and Conflict: Journal of the Nordic International Studies Association*, vol. 40, nr. 1, 2005, pp. 5-23.

⁴ Richard Cohen, Peter A. Wilson, "Toward a U.S. national security strategy for the 1990s: Assuring 21st. Century competitiveness", *Comparative Strategy*, vol. 8, nr. 1, 2007, pp. 21-53; Earl E. Keel Jr., "Toward a new national defense strategy: Policing the battlefields of the cold war", *Comparative Strategy*, vol. 11, nr. 4, 2007, pp. 357-372; Stephen Cambone, Colin S. Gray, "The role of nuclear forces in U.S. national security strategy: Implications of the B-2 Bomber", *Comparative Strategy*, vol. 15, nr. 3, 2007, pp. 207-231.

⁵ FIIA Report, Kristi Raik, Mika Aaltola, Jyrki Kallio, Katri Pynnöniemi, *The Security Strategies of the US, China, Russia and the EU. Living in Different Worlds*, 2018, https://www.fiaa.fi/wp-content/uploads/2018/06/fiaa_report56_web_security-strategies.pdf, accesat în data de 14.08.2020.

⁶ Felix Sebastian Berenskoetter, "Mapping the Mind Gap: A Comparison of US and European Security Strategies", *Sage journals: Security Dialogue*, vol. 36, nr. 1, 2005, pp. 71-92.

⁷ Rich Horwath, *The Origin of Strategy*, Strategic Thinking Institute, 2006, https://www.strategyskills.com/Articles/Documents/origin_strategy.pdf, accesat în data de 14.08.2020.

⁸ David J. Lonsdale, *Alexander the Great. Lessons in Strategy*, Routledge, London, 2007

⁹ Rich Horwath, *op. cit.*

¹⁰ Sun Tzu, *The Art of War*, Allandale Online Publishing, Leicester, 2000.

¹¹ Carl von Clausewitz, *On War*, Oxford University Press, Oxford, 2007.

¹² B. H. Liddell Hart, *Strategy*, A Meridian Book, London, 1991.

¹³ David J. Lonsdale, *op. cit.*, p. 5.

¹⁴ *Ibidem*, p. 6.

¹⁵ Colin S. Gray, *Strategy and History. Essays on theory and practice*, Routledge, Abingdon, 2006.

¹⁶ Ioan Manci, Corneliu Preja, *Introducere în studii de securitate și strategice*, CA Publishing, Cluj-Napoca, 2015, p. 45.

¹⁷ Giovanni Gavetti, Jan W. Rivkin, "On the Origin of Strategy: Action and Cognition over Time", *Organization Science*, vol. 18, nr. 3, 2007, p. 423.

¹⁸ Kenichi Ohmae, *The Mind of the Strategist. The Art of Japanese Business*, McGraw-Hill, New York, 1982, p. 13.

¹⁹ Richard B. Doyle, "The U.S. National Security Strategy: Policy, Process, Problems", *Public Administration Review*, vol. 67, nr. 4, 2007, p. 624.

²⁰ Sharon L. Caudle, "National Security Strategies: Security from What, for Whom, and by What Means", *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, vol. 6, nr. 1, 2009.

²¹ Richard B. Doyle, *op. cit.*

²² Sharon L. Caudle, *op. cit.*

²³ Alan G. Stolberg, *How Nation-States Craft National Security Strategy Documents*, Strategic Studies Institute, 2012, <https://publications.armywarcollege.edu/pubs/2201.pdf>, accesat în data de 14.08.2020.

²⁴ Sharon L. Caudle, *op. cit.*

²⁵ Christopher Hemmer, "Continuity and Change in the Obama Administration's National Security Strategy", *Comparative Strategy*, vol. 30, nr. 3, 2011, pp. 268-277.

²⁶ Aaron Ettinger, "U.S. national security strategies: Patterns of continuity and change, 1987–2015", *Comparative Strategy*, vol. 36, nr. 2, 2007, pp. 115-128.

²⁷ Aaron Ettinger, *op.cit.*

²⁸ Christopher Hemmer, *op. cit.*

²⁹ Aaron Ettinger, *op. cit.*

³⁰ John M. Weaver, "The 2017 National Security Strategy of the United States", *Journal of Strategic Security*, vol. 11, nr. 1, 2018, 62-71.

³¹ Aaron Ettinger, “Trump’s National Security Strategy: “America First” meets the establishment”, *International Journal*, vol. 73, nr. 3, 2018, pp. 474–483.

³² Christopher Hemmer, *op. cit.*

³³ Glenn A. Bowen, “Document Analysis as a Qualitative Research Method”, *Qualitative Research Journal*, vol. 9, nr. 2, 2009, pp. 27-40.

³⁴ *Ibidem.*

³⁵ National Security Strategy of the United States of America, decembrie 2017, p. 1, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>, accesat în data de 15.08.2020.

³⁶ *Ibidem*, p. 4.

³⁷ *Ibidem*, p. 7.

³⁸ *Ibidem.*

³⁹ *Ibidem*, p. 17.

⁴⁰ *Ibidem.*

⁴¹ *Ibidem.*

⁴² *Ibidem.*

⁴³ *Ibidem.*

⁴⁴ *Ibidem.*

⁴⁵ *Ibidem.*

⁴⁶ *Ibidem.*

⁴⁷ *Ibidem*, p. 37.

⁴⁸ *Ibidem.*

⁴⁹ *Ibidem*, p. 55.

⁵⁰ *Ibidem.*

⁵¹ Congressional Research Service, *Mexico: Background and U.S. Relations*, 2020, <https://fas.org/sgp/crs/row/R42917.pdf>, accesat în 15.08.2020.

⁵² UC San Diego, *U.S.-Mexico Security Cooperation 2018-2024*, 2018, https://usmex.ucsd.edu/_files/Whitepaper_Security_Taskforce_March_26_Covers.pdf, accesat în 15.08.2020.

⁵³ *Ibidem.*

⁵⁴ Congressional Research Service, *op. cit.*

⁵⁵ UC San Diego, *op. cit.*

⁵⁶ *Ibidem.*

⁵⁷ Nacla, Abby C. Wheatley, Oren Kroll-Zeldin, *Border Insecurity and the Perils of Trump’s Wall*, 2017, <https://nacla.org/blog/2017/01/13/border-insecurity-and-perils-trump’s-wall>, accesat în 15.08.2020.

⁵⁸ Jason Ackleson, “Constructing Security on the U.S.-Mexico border”, *Political Geography*, vol. 24, 2005, pp. 165-184.

⁵⁹ Pew Research Center, Ana Gonzales-Barrera, Jens Manuel Krogstad, *What we know about illegal immigration from Mexico*, 2019, <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/06/28/what-we-know-about-illegal-immigration-from-mexico/>, accesat în 15.08.2020.

⁶⁰ U.S. Embassy in Guatemala, *United States Takes Concrete Measures to Stop Illegal Immigration*, 2019, <https://gt.usembassy.gov/united-states-takes-concrete-measures-to-stop-illegal-immigration/>, accesat în 15.08.2020.

⁶¹ Politico, *Trump’s plan to stem border crossings gets results*, 2019, <https://www.politico.com/story/2019/09/08/donald-trump-border-arrests-results-1712730>, accesat în 15.08.2020.

⁶² The White House, *President Donald J. Trump’s Efforts to Combat the Crisis at Our Southern Border Are Delivering Results*, 2019, <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trumps-efforts-combat-crisis-southern-border-delivering-results/>, accesat în 15.08.2020.

⁶³ UC San Diego, *op. cit.*

⁶⁴ U.S. Embassy in Guatemala, *op. cit.*

⁶⁵ Homeland Security, *Stopping Illegal Immigration and Securing the Border*, <https://www.dhs.gov/stopping-illegal-immigration-and-securing-border>, accesat în 15.08.2020.

⁶⁶ Politico, *op. cit.*

Bibliografie:

- A. BOWEN, Glenn, "Document Analysis as a Qualitative Research Method", *Qualitative Research Journal*, vol. 9, nr. 2, 2009.
- A. MILLER, Russell (ed.), *US National Security, Intelligence and Democracy. From the Church Committee to the War on Terror*, Routledge, Abingdon, 2008.
- ACKLESON, Jason, "Constructing Security on the U.S.-Mexico border", *Political Geography*, vol. 24, 2005.
- B. DOYLE, Richard, "The U.S. National Security Strategy: Policy, Process, Problems", *Public Administration Review*, vol. 67, nr. 4, 2007.
- B. NEUMANN, Iver; HEIKKA, Henriikki, "Grand Strategy, Strategic Culture, Practice The Social Roots of Nordic Defence", *Cooperation and Conflict: Journal of the Nordic International Studies Association*, vol. 40, nr. 1, 2005.
- BERENSKOETTER, Felix Sebastian, "Mapping the Mind Gap: A Comparison of US and European Security Strategies", *Sage journals: Security Dialogue*, vol. 36, nr. 1, 2005.
- CAMBONE, Stephen; S. GRAY, Colin, "The role of nuclear forces in U.S. national security strategy: Implications of the B-2 Bomber", *Comparative Strategy*, vol. 15, nr. 3, 2007.
- COHEN, Rivhard; A. WILSON, Peter, "Toward a U.S. national security strategy for the 1990s: Assuring 21st. Century competitiveness", *Comparative Strategy*, vol. 8, nr. 1, 2007.
- COLIN S., Gray, *Strategy and History. Essays on theory and practice*, Routledge, Abingdon, 2006.
- D. LIPSCHITZ, Ronnie, *After Authority – War, Peace and Global Politics in the 21st Century*, State University of New York, New York, 2000.
- E. KEEL Jr., Earl, "Toward a new national defense strategy: Policing the battlefields of the cold war", *Comparative Strategy*, vol. 11, nr. 4, 2007.
- ETTINGER, Aaron, "Trump's National Security Strategy: "America First" meets the establishment", *International Journal*, vol. 73, nr. 3, 2018.
- ETTINGER, Aaron, "U.S. national security strategies: Patterns of continuity and change, 1987–2015", *Comparative Strategy*, vol. 36, nr. 2, 2007.
- FIIA Report; RAIK, Kristi; AALTOLA, Mika; KALLIO, Jyrki; PYNNONIEMI, Katri, *The Security Strategies of the US, China, Russia and the EU. Living in Different Worlds*, 2018, https://www.fii.fi/wp-content/uploads/2018/06/fiia_report56_web_security-strategies.pdf.
- G. STOLBERG, Alan, *How Nation-States Craft National Security Strategy Documents*, Strategic Studies Institute, 2012, <https://publications.armywarcollege.edu/pubs/2201.pdf>.
- GAVETTI, Giovanni; W. RIVKIN, Jan, "On the Origin of Strategy: Action and Cognition over Time", *Organization Science*, vol. 18, nr. 3, 2007.
- HART, B. H. Liddell, *Strategy*, A Meridian Book, London, 1991.
- HEMMER, Christopher, "Continuity and Change in the Obama Administration's National Security Strategy", *Comparative Strategy*, vol. 30, nr. 3, 2011.
- HEUSER, Beatrice, *The Evolution of Strategy. Thinking War from Antiquity to the Present*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.

-
- HORVATH, Rich, *The Origin of Strategy*, Strategic Thinking Institute, 2006, https://www.strategyskills.com/Articles_Samples/origin_strategy.pdf.
- J. LONSDALE, David, *Alexander the Great. Lessons in Strategy*, Routledge, London, 2007.
- L. CAUDLE, Sharon, “National Security Strategies: Security from What, for Whom, and by What Means”, *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, vol. 6, nr. 1, 2009.
- L. CAUDLE, Sharon; De Spiegeleire, Stephan, “A New Generation of National Security Strategies: Early Findings from the Netherlands and the United Kingdom”, *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, vol. 7, nr. 1, 2010.
- LAYTON, Peter, “An Australian National Security Strategy Competing Conceptual Approaches”, *Security Challenges*, vol. 8, nr. 3, 2012.
- M. WEAVER, John, “The 2017 National Security Strategy of the United States”, *Journal of Strategic Security*, vol. 11, nr. 1, 2018.
- MANCI, Ioan; PREJA, Corneliu, *Introducere în studii de securitate și strategice*, CA Publishing, Cluj-Napoca, 2015.
- OHMAE, Kenichi, *The Mind of the Strategist. The Art of Japanese Business*, McGraw-Hill, New York, 1982.
- PYNNONIEMI, Katri, “Russia’s National Security Strategy: Analysis of Conceptual Evolution”, *The Journal of Slavic Military Studies*, vol. 31, nr. 2, 2018.
- TZU, Sun, *The Art of War*, Allandale Online Publishing, Leicester, 2000.
- VON CLAUSEWITZ, Carl, *On War*, Oxford University Press, Oxford, 2007.

Surse online

- Congressional Research Service, *Mexico: Background and U.S. Relations*, 2020, <https://fas.org/sgp/crs/row/R42917.pdf>.
- Homeland Security, *Stopping Illegal Immigration and Securing the Border*, <https://www.dhs.gov/stopping-illegal-immigration-and-securing-border>.
- Nacla, Abby C. Wheatley, Oren Kroll-Zeldin, *Border Insecurity and the Perils of Trump’s Wall*, 2017, <https://nacla.org/blog/2017/01/13/border-insecurity-and-perils-trump’s-wall>.
- National Security Strategy of the United States of America, decembrie 2017, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
- Pew Research Center, Ana Gonzales-Barrera, Jens Manuel Krogstad, *What we know about illegal immigration from Mexico*, 2019, <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/06/28/what-we-know-about-illegal-immigration-from-mexico/>.
- Politico, *Trump’s plan to stem border crossings gets results*, 2019, <https://www.politico.com/story/2019/09/08/donald-trump-border-arrests-results-1712730>.
- The White House, *President Donald J. Trump’s Efforts to Combat the Crisis at Our Southern Border Are Delivering Results*, 2019, <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trumps-efforts-combat-crisis-southern-border-delivering-results/>.
- U.S. Embassy in Guatemala, *United States Takes Concrete Measures to Stop Illegal Immigration*, 2019, <https://gt.usembassy.gov/united-states-takes-concrete-measures-to-stop-illegal-immigration/>.

UC San Diego, *U.S.-Mexico Security Cooperation 2018-2024*, 2018,
https://usmex.ucsd.edu/_files/Whitepaper_Security_Taskforce_March_26_Covers.pdf.